

Här är en sammanställning av svaren från de sex politiska partier i Hudiksvall som svarat på Bygderådets enkät kring skolfrågor i kommunen. Svaren togs fram under maj. Miljöpartiet och Liberalerna har inte återkommit med svar på frågeställningarna. Partiernas svar finns listade under respektive fråga, och partierna står i bokstavsordning.

1. Hur kan skolan bidra till kommunens vision om att bli Sveriges bästa kommun att leva, verka och bo i och till målet om att bli 50 000 invånare till 2050, varav 25 000 i staden?

Centerpartiet: Skolan är en avgörande del för att vi ska lyckas nå kommunens vision 2050. Att vi har skolor av hög kvalitet är för många framförallt barnfamiljer en avgörande faktor för att slå sig ner vår kommun. Men Centerpartiet menar också att vi behöver skolor runt om i våra kommundelar och inte bara stora enheter i de större tätorterna. I kommunens vision ska även invånarantalet på landsbygden öka och det är inte förenligt med att centralisera våra kommunala verksamheter, däribland skolan.

Kristdemokraterna: Skolans uppgift är att ge varje elev de kunskaper som är nödvändiga för att leva och verka i ett modernt samhälle och att tillsammans med föräldrarna fostra eleverna till ansvarskännande medborgare. Med en skolpolitik som fokuserar på trygghet, kunskap och arbetsro och där varje skola har stor frihet att utforma sin egen verksamhet vill Kristdemokraterna ge elever, lärare och skolläda förutsättningar för att klara denna uppgift. Kristdemokraternas vision är en skola där ingen hålls tillbaka och ingen lämnas efter; en skola där varje barn och elev får utvecklas efter sin fulla potential, till vidare studier, ett meningsfullt yrkesliv och delaktighet i samhällsgemenskapen. En skola där varje barn finner trygghet, kamratskap och får utlopp för sin kunskapsörst, där varje barn får känna lycka när bokstävernas betydelse faller på plats, där matematiken blir en spännande lek och där sinnen vidgas och världen öppnas upp allteftersom barnet blir äldre. För att en kommun ska bli attraktiv krävs en bra skola där ovanstående vision vara den röda tråden från förskola till gymnasieskola.

Moderaterna: Det behövs en likvärdighet mellan våra skolor. De mindre skolorna behöver uppgraderas och man måste säkerställa att behöriga lärare finns överallt, att digital teknik fungerar samt att goda arbetsmiljö villkor finns med allt ifrån bra lokaler till en heltäckande verksamhet.

Att förskolor och skolor finns nära där man bor är en konkurrensfördel för kommunen och landsbygden med tanke på alla som nu flyttar ut från storstäderna.

Socialdemokraterna (*Info från s: Vid frågornas besvarande i slutet av maj hade s lokalt inte beslutat om sitt valprogram med prioriterade satsningar varför inga konkreta satsningar pekats ut i svaren*)

Skolan är en viktig pusselbit i ett jämställt och jämlikt samhälle. Vi vill att alla barn som växer upp i Hudiksvall ska få de bästa förutsättningarna för livet. Det innebär en skola där elever blir sedda och respekterade. Tillgången till bra och trygga skolor är en bidragande faktor till att få fler att flytta till vår kommun och få den att växa. Skolan är dock inte den enda pusselbiten för att få kommunen att växa. Vi behöver få hela kommunen och samhället att hålla ihop för att vi ska få ett mer jämlikt samhälle där vi håller ihop istället för drar isär.

Sverigedemokraterna: Så som vi ser det, bidrar ett bra utbud av skolor (både i tätort livkäl som på landsbygd) till en attraktiv kommun att leva och verka i, där livsstil och miljö kan tilltala många målgrupper när dessa väljer vart de själva vill bosätta sig, arbeta, eller bilda familj. Skolor bidrar med utbildade ungdomar som ändå väljer att studera vidare, eller att komma ut på vår arbetsmarknad. Båda vägar gagnar yrkes- och näringslivet i kommunen på olika vis, om än eventuellt med litet olika tidsaspekter.

Dessutom kan våra skolor bidra till andra samhällsfunktioner, som till exempel för allmänheten öppna skolbibliotek, eller sportutrymmen med möjlighet till fritidsaktiviteter, för att nämna några.

För oss är skolverksamheten en väldigt viktig hörnpelare för att främja attraktiva och tillväxtstarka samhällen, så som den främst är viktig för skolungdomar (med olika behov av olika sorters miljöer i sin skolgång) beroende på var enskild elevs individuella behov.

Vänsterpartiet: För att vara en bra kommun att leva, verka och bo i så måste vi ha en skola med hög kvalitet, det är en grundförutsättning. Det gäller skola för hela livet, från förskola till vuxenutbildning. Bristen på legitimerade lärare är stor i hela landet just nu, där skiljer sig inte Hudiksvall åt, men det finns mycket mera att göra för att få fler lärare och framför allt fler legitimerade lärare till de skolor som i dag har en lägre andel behöriga lärare. Legitimerade lärare är en grundsten för en likvärdig skola i hela kommunen.

Vänsterpartiet Hudiksvalls övertygelse är att tillgång till en bra skola är en av de viktigaste faktorerna för var barnfamiljer (eller aspirerande sådana) väljer att bosätta sig, vid sidan av arbete och bostad.

2. Vilken roll anser ni att skolan har i närområdet i dag? Vilken roll borde den ha?

Centerpartiet: Skolans roll är viktig, i många kommuner är det en samlingsplats och en trygghet. Att ha nära till sina barns utbildning tror vi är en viktig del i valet av plats att slå sig ner och bygga upp sin tillvaro samt bilda familj. Då kan vi inte ha en politik i kommunen som går ut på att centralisera skolan. Att tryggheten med närhet till barnens utbildning endast ska finnas för de som bor i Hudiksvalls stad och i de större tätorterna runt om i kommunen. Skolan behövs även ute på landsbygden för att skapa den knutpunkt och trygghet som många barnfamiljer söker. Vi menar att det är möjligt att ha en likvärdig skola oavsett om verksamheten bedrivs på landsbygden eller i tätort/stad. Det är viktigt att vi förstår att vägen till likvärdighet kan se olika ut, att stöpa alla skolor efter samma form är inte rätt väg till en likvärdig utbildning för våra barn och ungdomar.

Kristdemokraterna: Vi kristdemokrater upplever att skolans roll i samhället har förminskats. Vi skulle åter vilja se skolan som ett av samhällets nav. Vi ser gärna att skolan utvecklar samarbetet med näringsliv, äldreboenden, föreningsliv, blåljuspersonal. Vi ser gärna att elever får möta äldre personer, personer med funktionsvariationer på ett kontinuerligt sätt. Vi ser gärna att elever från tidiga åldrar får möjlighet att göra praktikdagar inom olika delar av näringslivet.

Vi vill att skolan arbetar med Hembygds kunskap på ett adekvat sätt.

Om fler elever når kunskapsmålen enligt vår nuvarande plan för den svenska grundskolan, innebär det att vi ökar samhällets intäkter och minskar våra kostnader?

Moderaterna: Skolan är oerhört viktig och att det finns både förskola och grundskola nära där man bor är viktigt. Gäller inte minst ute på landsbygden.

Socialdemokraterna: Skolan har en viktig roll i att det ska gå och leva i hela Sverige. Elever som bor utanför staden har samma rätt till en likvärdig skola som elever i staden. Vi ska erbjuda alla elever en trygg och bra skola så att de kan få de bästa förutsättningar för ett livslångt lärande.

Sverigedemokraterna: Skolan är främst till för våra elever, för att dessa skall kunna få de kunskaper de behöver. Samtidigt utgör skolorna en viktig del av det sociala livet hos barn och ungdomar, men vi ser även att skolor är viktiga för sitt lokala närområde. Skolan borde ha rollen att vara en trygg och lugn plats för elever att få lära sig det dessa behöver, utvecklas, och växa inför framtiden. Vad som är en trygg plats där en elev utvecklas optimalt kan vara olika från individ till individ, därför är vi rädda om rätten till valfrihet gällande bland annat vart i kommunen varje elev skall ha sin skolgång, samt hur stor denna skola skall vara och i vems regi.

Därtill har skolan i uppgift att förse arbetsmarknaden med det som där efterfrågas, och vi som politiker ett ansvar att stödja det utbud av utbildningar som faktiskt är efterfrågade ute i samhället (utan att för den sakens skull påverka själva innehållet i utbildningarna per se). Dock skall skolan såklart hålla sig till vetenskap och objektivitet i undervisningen av våra barn och ungdomar.

Vänsterpartiet: Vi anser att skolans betydelse för närområdet är mycket stor, och troligen än större utanför staden. Skolan är på många platser ett nav, en mötesplats som är med och skapar ett centrum. Vi ser det också som att skola signalerar framtid och framtidstro, vilket är viktigt för en ort.

Vi anser också att det är bra att elever med olika bakgrund möts i skolan. Det finns starkt stöd för att det, liksom tillgång till utbildade lärare, påverkar skolresultaten positivt. I dag styr det fria skolvalet, vårdnadshavaren kan välja en annan skola än den i närområdet. Det påverkar i vissa områden antalet elever i mindre skolor, färre elever reser från större ort till mindre ort än tvärtom.

3. Vad är en bra skola utifrån elevers, lärares, föräldrars, lärandeförvaltningens respektive ditt partis perspektiv?

Centerpartiet: En bra skola utifrån elevens perspektiv menar vi är en skola där varje elev får chansen att synas. Där varje elev känner sig trygg i skolans miljö och där man har möjlighet att påverka. Vi menar att det är viktigt att öka elevernas möjligheter att påverka sin skola. På samma sätt som vuxna vill ha möjlighet att påverka sin arbetsplats måste eleverna också ha ett inflytande på sin skola. Det tror vi även är en viktig del i att öka elevernas trygghet i skolan.

En bra skola utifrån elevens perspektiv handlar också om en utbildning av högkvalitet. Vi har fantastisk personal ute på våra skolor som gör ett fantastiskt jobb.

Vårt ansvar som politiker är att se till att ge elever och personal de bästa förutsättningarna vi kan för att Hudiksvalls kommun ska ha en skola av högkvalitet där eleverna känner trygghet och trivs på sin skola.

En bra skola utifrån lärarnas perspektiv tror vi till stor del hänger ihop med eleverna upplevelse av skolan, det går hand i hand. Har vi elever som trivs och presterar bra i skolan gör det även skillnad för lärarna. En annan viktig del är så klart lönen för våra lärare. Idag ligger vi i Hudiksvalls kommun bland de sämsta i Sverige när det kommer till lärarlöner. Här har vi ett gediget jobb framför oss, vi måste på sikt se till att höja lärarlönerna för att Hudiksvall ska vara en kommun dit fler legitimerade lärare söker sig. Det är också en avgörande del i att bevara våra skolor ute på landsbygden.

En bra skola utifrån föräldrarnas perspektiv tror vi är en skola som finns relativt nära hemmet och som håller en hög kvalitet. Att barnen får en god utbildning som förbereder dem inför kommande studier och arbetsliv är en viktig faktor. Vi tror också att det är viktigt att vi har skolor av olika storlekar i vår kommun. En del föräldrar vill ha sina barn i en mindre skola medan andra vill ha sina barn i större skolor. Det är viktigt att vi har både och i vår kommun.

Vad som kännetecknar en bra skola för Centerpartiet är en skola där elevernas utbildning är av hög kvalitet, där eleverna känner sig trygga, där lärarna trivs och får en lön som stämmer bättre överens med de jobb som de gör. Vi tror också att det är viktigt att alla skolor inte stöps efter samma form utan att de måste se olika ut beroende på vart verksamheten finns i kommunen.

Kristdemokraterna:

Elever

Många elever känner otrygghet i skolan, den psykiska ohälsan har ökat och alla barn får inte det särskilda stöd de behöver i skolan. Det är angeläget att förändringar av skolan är långsiktiga och skapar stabilitet, kontinuitet och arbetsro. Vi måste se till att alla barn känner sig trygga på skolan att varje barn ska känna sig sedd, hörd och bekräftad varje dag. Vi behöver återupprätta en utbildningstradition som bygger på tillit och förtroende mellan elever, lärare och föräldrar. Vi ska ha en skola där ingen elev hålls tillbaka och ingen elev lämnas efter. Vi vill också att eleverna ska känna sig delaktiga i skolans verksamhet.

Lärare

Ett gott ledarskap är en central framgångsfaktor för en skola. Därför är det viktigt att rektorsrollen är attraktiv. Rektorsutbildningen är idag endast tillgänglig för dem som redan har en rektorstjänst. Kristdemokraterna vill att den ska öppnas även för den som vill bli rektor. Kristdemokraterna föreslår att antagningskraven för rektorsutbildning och pedagogiskt ledarskap minst ska vara en filosofie kandidatexamen och två års arbetslivserfarenhet. Vi vill även utreda varför många rektorer lämnar sina uppdrag efter relativt kort tid och vad som behöver ändras för att fler ska vilja stanna längre i yrket.

En verkligt bra skola kräver verkligt bra lärare. För att locka fler till läraryrket behöver yrkets status höjas. En av huvudnycklarna för att höja attraktionskraften i yrket är att lärare faktiskt får vara lärare, att undervisningsmiljön stödjer uppdraget och att det finns tillgång till stöd och avlastning, som speciallärare och elevhälsa. Kristdemokraterna menar att karriärlärartjänsterna behöver bli fler samt att de skickligaste lärarna behövs i de skolor som har störst utmaningar. Vi vill höja behörighetskraven till lärarutbildningen och även höja kvaliteten på lärarutbildningarna. Vi avsätter också medel till vidareutbildning i ämneskunskap, men också till exempel utbildning i ledarskap och konflikthantering för landets lärare för att stärka ledarskapet i klassrummet.

Föräldrar

Föräldrarna har ansvaret att uppfostra barnen och lärarna att utbilda eleverna i svenska, matte mm. När skolan måste ta en allt större roll i den uppfostrande delen så försvinner det

tid för pedagogiken. Här är också viktigt att föräldrar och skola arbetar tillsammans och att man har ett gemensamt arbete att tillsammans stötta barnen/eleverna att nå målen.

Lärandeförvaltningen

Ett gott ledarskap är en central framgångsfaktor för en skola. Därför är det viktigt att rektorsrollen är attraktiv. Rektorsutbildningen är idag endast tillgänglig för dem som redan har en rektorstjänst. Kristdemokraterna vill att den ska öppnas även för den som vill bli rektor. Kristdemokraterna föreslår att antagningskraven för rektorsutbildning och pedagogiskt ledarskap minst ska vara en filosofie kandidatexamen och två års arbetslivserfarenhet. Vi vill även utreda varför många rektorer lämnar sina uppdrag efter relativt kort tid och vad som behöver ändras för att fler ska vilja stanna längre i yrket.

Forskning visar att skolan är en stark skyddsfaktor mot framtida utanförskap. Elever som går ut skolan med godkända betyg har i långtidsuppföljningar signifikant bättre ekonomi, fysisk och psykisk hälsa samt lägre grad av socialt utanförskap och kriminalitet. En av de viktigaste faktorerna för att inte hamna utanför samhället längre fram i livet är alltså att klara skolan. Det är därför allvarligt att nästan en fjärdedel av eleverna går ut grundskolan utan godkända betyg. Kristdemokraterna anser att det behövs tidiga kunskapskontroller och stödinsatser för att höja andelen elever som går ut skolan utan fullständiga betyg. Alla elever ska också testas för skrivsvårigheter. Att fånga upp elever tidigt måste vara högsta prioritet.

"Skolan har två huvuduppgifter: dels att stimulera elevernas intellektuella och praktiska kunskapsutveckling och kritiska tänkande, dels att, tillsammans med föräldrarna, fostra eleverna till ansvarsfulla samhällsmedborgare. Under förutsättning att skolorna har denna utgångspunkt, följer läroplanen och lever upp till kvalitetskrav, ska de ges ett stort mått av frihet att själva utforma undervisningen."

Vi ser att lärandeförvaltningen ska vara ett stöd till rektorerna i deras roll som pedagogiska ledare för sin personal.

Partiet

Alla våra svar på de ställda frågorna har sin utgångspunkt i vår kristdemokratiska politik och vad vi står för i praktisk politik.

Moderaterna: En bra skola är en skola där eleverna klarar kunskapskraven, en skola där personalen trivs och stannar kvar länge, arbetsmiljön är på topp och delaktighet finns från vårdnadshavarna.

Socialdemokraterna: Skolan ska vara en trygg mötesplats där elever från alla delar av samhället träffas. Vi ska med hjälp av skolan bygga ihop samhället och skapa förståelse för varandra. Arbetsmiljön och lärmiljön ska vara god för alla som vistas i lokalerna. Fokus för alla i skolan ska vara hur vi ger eleverna de bästa förutsättningarna för ett livslångt lärande. Då behöver vi ha bra lokaler och villkor för alla som är i skolan. En bra skola är en skola som ger alla elever förutsättningar till ett livslångt lärande och stöd efter behov.

Elever och vårdnadshavare ska ha möjlighet till inflytande i skolans verksamhet enligt skollagen och det fortsätter vi jobba med. Det kan vara genom elevråd, elevdialog med politiker, demokratiutbildningar, forum för samråd, föräldramöten osv.

Sverigedemokraterna: Så som vi ser det, är en bra skola en lugn och trygg studiemiljö tillika arbetsplats. En skola där våra elever blir sedda som individer och erbjuds möjligheten att utvecklas i sin egen takt på sitt eget mest lämpade vis. Det är en skola där förvaltningen

kan känna stöd ifrån andra verksamheter och deras erfarenheter, genom god kommunikation och smidigt samarbete samt en tydlig och konstruktiv dialog med oss politiker. En bra skola för oss är en skola där vi genom god insyn kan se att verksamheterna ser till elevens behov av stöd i sin inlärning, så att vi kan se att dessa inte minst når sina behörigheter, men också där vi kan se att skolmiljön är säker för alla som inbegrips i den. Det är en skola där vi får se att personalen mår bra, känner sig väl understödd, har fått rättförutsättningar att utföra sina arbetsuppgifter på ett bra sätt, och därmed trivs i sitt arbete. Det är viktigt att personalen på våra skolenheter känner sig hörd och sedd både av sina chefer, men också av oss politiker.

Vänsterpartiet: Oj, vilken stor fråga! Men en bra skola är trygg, har välutbildade och engagerade lärare, en god arbetsmiljö för barn/elever och personal, ett gott samarbete med vårdnadshavare och omgivande samhälle och är en plats där alla barn och elever kan känna att de stärks och växer, såväl kunskapsmässigt som individer. Det tänker vi oss är vad de flesta anser vara en bra skola.

I skollagen står det att en bra skola främjar alla barns och elevers utveckling och lärande, och där hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Dessutom ska skolan tillsammans med hemmen främja barnens personliga utveckling som individer och medborgare. Och skolan ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det är grunden för all skolverksamhet.

För Vänsterpartiet är det extra viktigt med skolans kompenserande uppdrag. Att skolan har den fantastiska möjligheten att till stor del överbrygga de skillnader i förutsättningar som barn/elever har med sig. Vi vill se fler speciallärare i skolan och resursskolor för de elever som i perioder behöver en lugnare miljö. Vi är positiva till friskolor, så länge de inte drivs med vinstkrav (vi tycker att vinstdrivande aktiebolag/koncerner passar dåligt ihop med skolan).

Lärare ska erbjudas en arbetsplats med tillitsbaserat ledarskap, en kreativ arbetsmiljö där det ska finnas pedagogisk och didaktisk frihet och där lärare får fokusera på planering/undervisning/utvärdering. Därför föreslår vi att det ska finnas heltidsmentorerna med passande utbildning.

Lärandeförvaltningens uppdrag är att efterleva skollagen, och att uppnå de mål som är uppställda av kommunfullmäktige, med stöd av de resurser som kommunfullmäktige tilldelar. Förvaltningens uppdrag måste matchas av motsvarande resurser. De partier som säger att de vill satsa på skolor kan alltså inte samtidigt lägga förslag och besparingar som motverkar det. Det är politikens ansvar att se till att balansen mellan krav och resurser finns där, så att skrivningarna i skollagen (och andra mål) ska uppnås.

4. Har ni några förslag på hur Hudiksvalls kommun kan bli en mer attraktiv arbetsgivare för lärare?

Centerpartiet: Det enkla svaret är att vi måste se till att stärka arbetsmiljön för våra lärare samt att vi har lokaler som håller måttet. Vi måste även på sikt höja lönerna för våra lärare. Vi måste också sluta nedlägningshota de mindre skolorna på landsbygden i vår kommun. Det är inte konstigt att det är svårt att rekrytera lärare till våra mindre enheter när de hela tiden verkar under nedlägningshot. Vi behöver vara lyhörda gentemot vår personal ute på skolorna och ge dem de bästa förutsättningarna vi kan för dem att genomföra sitt arbete.

Vi måste också ta den direkta arbetsmiljön på allvar. Ett tydligt exempel är skolan i Näsviken där vi har personal och elever som får vistas i undermåliga lokaler. Ska Hudiksvalls kommun vara en attraktiv arbetsgivare för lärare måste vi dessa situationer på allvar och åtgärda problemen. I fallet med Näsviken så vill Centerpartiet att vi bygger en ny skola där vi helt enkelt ersätter de undermåliga lokalerna med nya och ändamålsenliga lokaler.

Kristdemokraterna: Kommunen måste arbeta långsiktigt för att höja lärarnas löner successivt för att komma i nivå med jämförbara kommuner.

Det ska finnas möjlighet att göra karriär inom skolans verksamhet. Vi tror också på vikten av att tillåtas ta större ansvar över sitt arbete.

Otryggheten har ökat under den nuvarande regeringen och de senaste tio åren märks en negativ trend där både lärare och elever upplever att tryggheten har minskat. Enligt Skolinspektionens skolenkät har situationen blivit så allvarlig att var femte elev i årskurs 9 förra året uppgav att de inte känner sig trygga i skolan. Skolledarskapet och lärarnas ledarskap i klassrummet behöver stärkas och lärarnas befogenhet att upprätthålla ordning ska vara tydliga och förtydligas i skollagen. Vi anser också att det behövs mer av utbildning i ledarskap och konflikthantering på lärarutbildningen och som vidareutbildning, så att fler lärare står redo att ingripa mot trakasserier.

Här nedan några konkreta förslag som vi kristdemokrater lyfter fram.

- Se till att Lärare har scheman med väl tilltagna ställtider för att planera och ställ om inför lektionerna.
- För att avlasta rektor kan en annan avdelad person i skolans ledningsgrupp göra en inventering av lärarens avlastningsbehov.
- Uppdra till lärarassistenter, socionomer och andra yrkesgrupper att vid behov avlasta lärare.
- Ge lärarna utökade möjligheter att styra över sin egen arbetssituation.
- Om det uppstår situationer med stökig klass eller störande enskild elev ska läraren ha möjlighet att vid behov, begära assistans av en utsedd kollega med utbildning för att hantera sådana situationer för att återställa ordningen och ge övriga elever studiero och läraren möjlighet att återuppta undervisningen.

Moderaterna: Bättre arbetsmiljö

Högre löner

Kompetensutvecklingspott som fördelas till samtliga

Delaktighet i arbetslagen

Försök med nån förskola eller skola som Intraprenad, självstyrande resultatenhet

Samarbete med högskolorna och universiteten som utbildar lärare.

Få till flera platsförlagda utbildningar för lärare i vår kommun via CUL.

Socialdemokraterna: Lärarbristen är ett nationellt såväl som ett lokalt problem. Vi behöver arbeta på bred front med att få fler utbildade till lärare. En viktig faktor i att få fler att utbilda sig till lärare är att vi minskar administrationen för lärarna så de kan lägga mer fokus på elevernas lärande. För att få fler att utbilda sig behöver vi också erbjuda möjligheter att studera samtidigt som du jobbar i skolan. De lärare vi har som inte har behörighet kan behöva stöd för att börja eller avsluta sina studier för att få behörighet till undervisning.

Genom att höja statusen för lärare i samhället tror vi att fler kommer vilja studera till lärare.

Sverigedemokraterna: En attraktiv skola är en trygg och lugn skola där ordningsproblem åtgärdats och där det finns möjliga karriärvägar att ta sikte vid, samt tydliga målsättningar att jobba utefter. Genom att försäkra oss om att skolhälsovården finns till hands både för elever men också som stöd för våra lärare, och genom att se till att lärarna får avlastas i sitt administrativa arbete (där exempelvis effektiviserad digitalisering kan ses över), och genom att elever som behöver speciellt stöd i sin undervisning får denna genom vad vi ser som jourklasser. Samt se till att den arbetstid som vore aktuell för arbetssökande kan erbjudas dem i den omfattning som i deras fall önskas.

Vänsterpartiet: Lärare ska erbjudas en arbetsplats med tillitsbaserat ledarskap, en kreativ arbetsmiljö där det ska finnas pedagogisk och didaktisk frihet och där lärare har gott om utrymme att fokusera på planering/undervisning/utvärdering. Därför föreslår vi att det ska finnas heltidsmentorerna med passande utbildning. Nyexaminerade och nyanställda lärare ska garanteras ordentlig introduktion och stöd tills de känner sig trygga. Det stödet kan behöva se olika ut beroende på om den nyanställda läraren arbetar på en skola med många kollegor eller om det kollegiala stödet behöver lösas på annat sätt.

Vi kan också tänka oss lönetillägg för lärare som arbetar i glesbygdsskolor eller skolor i socioekonomiskt utsatta områden.

De tillfälliga karriärtjänster med ett statligt lönepåslag (tre år) som kommunen erbjuder tror vi inte kommer att upplevas som tillräckligt attraktiva. Det viktigaste är en bra arbetsmiljö där läraren får fokusera på det som fått dem att välja yrket - möta eleverna för undervisning.

Visst behöver kommunen arbeta med marknadsföring av sig själv som arbetsgivare, men det viktigaste är att leverera en bra och tillfredsställande arbetsmiljö oberoende av skolans storlek och läge. I dag marknadsför sig alla kommuner och alla skolor mot ett begränsat antal lärare, vi behöver vara en attraktiv arbetsgivare. En bra sak som vi tror kan vara effektiv i vissa fall är att i samverkan med t.ex ett byalag göra en kompetensinventering i närområdet kring en skola. Jag vet exempel där det gjorts så och man har "hittat" lärare som av olika skäl inte jobbat på den lokala skolan men vid direkt förfrågan kunnat tänka sig det. Så konkret och "hands on" tror vi att man behöver jobba för att få lärare.

5. Vilka konkreta förändringar skulle ni vilja göra inom skolverksamheten i Hudiksvalls kommun?

Centerpartiet: Till att börja med vill vi se till att sluta uttrycka nedläggningshot mot våra mindre skolor så som de S-ledda majoriteterna gjort de senaste 8 åren. Vi vill se till att lärarlönerna på sikt höjs för att vi ska bli en attraktivare arbetsgivare för både nuvarande anställda och nyrekryteringar.

Vi vill se över och konkretisera arbetet med att fånga upp de elever som inte klarar grundskolan. Problematiken med de så kallade hemmasittarna måste få en lösning. Därför

föreslår Centerpartiet att en arbetsgrupp tillsätts för att ta fram kortsiktiga och långsiktiga åtgärder. Ett förslag som Centerpartiet vill se är en väg in för föräldrarna och barnen/ungdomarna som har en större andel frånvaro i skolan. En person som stöttar familjen och håller ihop processen när familjen kommer i kontakt med kommunens och regionens olika instanser.

Idag har vi ett "mobilt skolteam" som jobbar med frågan om frånvaro i skolan men det är endast en tjänsteperson som sitter där och drar ett hästlass. Det är svårt att kalla en enhet med endast en person för ett "team". Här måste vi se över arbetssätten och se vad vi kan göra för att verkligen fånga upp dessa ungdomar. Se till att de hamnar i rätt, kanske i en utbildning för att läsa upp sina betyg eller får stöd och hjälp för att ta sig in på arbetsmarknaden.

Vi skulle också vilja se en tydlig underhålls- och åtgärdsplan för att vi ska klara av att beta av den investeringsskuld vi har idag. Vi har inte hållit efter våra skollokaler vilket har lett till att arbetsmiljön på flera av våra skolor i kommunen inte håller måttet. Det behövs en konkret åtgärdsplan på hur vi ska komma ikapp och åtgärda de problem vi ser och ge vår personal en bättre arbetsmiljö.

Kristdemokraterna: Vi måste se till att vi får ett lugn i kommunen avseende skolstrukturen. Vi måste ta beslut om eventuell nybyggnation av skola i Näsvisen. Vi måste ta vara på möjligheterna avseende digital undervisning i vissa ämnen kopplat mot de mindre skolenheterna. Vi måste erbjuda obehöriga lärare i kommunen att utbilda sig till lärare (detta finns redan i viss grad).

Vi måste undersöka validering av lärare från andra länder.

Vi måste arbeta aktivt och kreativt för att få behörig personal till vår kommun.

Elevhälsan

En god kunskapsutveckling kräver också en bra skolmiljö och elevhälsa. De elever som mår bra lär sig bättre. En väl utvecklad elevhälsovård främjar också det förebyggande arbetet med psykisk ohälsa hos barn och unga. Elevhälsan måste rustas långsiktigt för att bättre kunna möta och stödja barn och unga med psykisk ohälsa. Elevhälsan ska undanröja hinder som finns för lärandet men får idag ägna sig även åt andra ansvarsområden. Det behöver finnas tydliga direktiv för när socialtjänst respektive hälso- och sjukvård ska träda in på banan. Kristdemokraterna anser att Sverige behöver införa en elevhälsogaranti som innebär att varje elev ska kunna komma i kontakt med elevhälsan varje skoldag. Det är viktigt att barn vet att det finns vuxna i skolan som har tid för dem. Det kan vara en faktor som kan bidra till att minska den ensamhet som barn kan drabbas av när de inte tror att vuxenvärlden har tid för dem och att de inte behöver hantera sin oro på egen hand. Vi anser också att elevhälsans uppdrag bör utvidgas till att alla barn ska erbjudas rutinmässiga samtal med skolans kurator. Enligt Stiftelsen Friends årsrapport för 2020 ökade den psykiska ohälsan redan före pandemin. Under pandemin har ensamhet och oro blivit vanligare hos elever i grundskolan och på gymnasiet. Av denna anledning behöver elevhälsan förstärkas ytterligare.

Moderaterna.

- Vi måste fortsätta det långsiktiga, strukturerade arbete som pågår.

- Resurser måste tillsättas för att motverka psykisk ohälsa och det mobila skolteamet utvecklas.
- En resursskola för de allra svagaste måste prioriteras.
- Ett tydligt program för särbegåvade måste prioriteras.
- Motverka hemmasittare, eller barn med problematisk frånvaro.

Socialdemokraterna: Vi vill ha en trygg skola där alla elever känner sig sedda, har kompisar och får de bästa förutsättningarna för ett livslångt lärande.

Sverigedemokraterna:

- Satsa mer på resurserna inom skolväsendet.
- Behåll småskalighet, såsom mindre skolenheter.
- Utöka det mobila skolteamet.
- Se över de nuvarande behoven hos kommunens skolverksamheter, inte minst i kommunens ytterområden.
- Ordna samarbeten mellan skola, vård och omsorg.
- Främja möjligheten till att flexibelt kunna jobba och utbilda sig samtidigt, så att vi får fler behöriga lärare på våra skolor.
- Se över matkvaliteten i kommunens skolor, då denna är viktig för välbefinnande och prestationsförmåga för alla som tar del av den.
- Satsa på en väl rustad studie och yrkesvägledning.
- Vidareutveckla arbetet med digitalisering inom skolan i form av hjälpmedel och liknande.
- Se över kommunens skolskjutsar (och skolans upptagningsområden) så att de som behöver kan erbjudas den i någon form.

Vänsterpartiet: Återinrätta resursskolor (vilket vi har lagt förslag om under några år och som nu bemötts positivt av förvaltningen), stärka stödfunktioner.

Införa heltidsmentorerna för högstudier och förbättra (främst) grundskollärares arbetsmiljö.

Utreda om det behöver ses över upptagningsområden för att motverka segregation, t ex i centrala Hudiksvall.

Se över om det går att arbeta med fasta lönetillägg (inte de tidsbegränsade som ges som karriärtjänst) där det behövs, t ex i glesbygdsskolor eller socioekonomiskt utsatta områden.

Vänsterpartiet har, tillsammans med Centerpartiet, lagt ett initiativ om att påbörja åtgärder för arbetsmiljön på Näsvikens skola snarast.

6. I den senaste utredningen om skolstruktur lyftes fördelar med större skolenheter fram. Samtidigt saknas analyser av mindre skolor och byskolors fördelar. Anser ni att det finns fördelar med mindre skolenheter och i så fall vilka?

Centerpartiet: Den senaste utredningen kring skolstrukturen menar vi inte går att ta på allvar. Det fanns enorma brister. Bland annat avsaknad av analyser och fel avläst statistik. Vi i Centerpartiet var snabba att läsa igenom och granska utredningen och hittade fort en lång rad med fel och brister vilket gjorde att den enligt oss kunde kastas i papperskorgen. I utredningen saknade vi:

Vi saknar barnperspektiv.

Vi saknar landsbygdsperspektiv.

Vi saknar lärarnas och personalens perspektiv.

Vi saknar hållbarhetsperspektiv.

Vi saknar ekonomiska och samhällsekonomiska konsekvensanalyser

Här går det att hitta vår granskning:

<https://www.centerpartiet.se/lokal/gavleborg/hudiksvall/startside/nyheter/nyheter/2019-03-13-centerpartiets-representanter-i-larandenamnden-har-granskat-och-funnit-brister-i-skolstruktu-r-rapporten>

Vi ser fördelar med att ha både stora och mindre enheter i vår kommun. Vi tror inte att alla elever vill gå på stora skolor och alla föräldrar vill inte att sina barn ska gå på stora skolor utan många gånger uppskattar man de mindre skolorna. Fördelarna med mindre skolor menar vi är att det skapar en trygghet i samhället där skolan finns och en trygghet för eleven att ha skolan eller förskolan nära.

Kristdemokraterna: Det korta svaret är att små skolor är viktigare för små barn eftersom de ofta upplevs som tryggare. Dels stämmer det bra med egna upplevelser, men vi ser även stöd för det i en forskningsöversikt av Carl-Henrik Adolfsson vid Linnéuniversitet 2014. "Skolstorlekens påverkan på elevers skolprestationer och sociala situation i skolan

En forskningsöversikt.

Översikten innehåller mycket tänkvärt och rekommenderas.

Det finns en smärigräns för när en skola ändå blir för liten. I nuläget ser vi inte att det är aktuellt i vår kommun.

Små skolor är viktigare för yngre elever på grund av att de upplevs som mer trygga.

I större skolor blir anonymiteten större.

Vi ställer oss bakom följande text från Hem och Skola (Sma skolor vs stora skolor.pdf (hemochskola.fi))

Moderaterna: Mindre skolenheter och framförallt på landsbygden är viktigt. Inte minst för möjligheterna att bosätta sig i de områdena. Dock får inte elevantalet bli för litet, då går det inte att driva en skola. Resurser för att ge samma förutsättningar i likvärdighet måste prioriteras.

Socialdemokraterna: Diskussionen om skolors storlekar har en tendens att delas in i två läger. Frågan är mer komplex än att säga att det ena eller det andra är bättre. Det finns fördelar i alla alternativ om hur vi organiserar skolstrukturen. Vi behöver ha elevernas kunskaper i fokus och att alla elever förtjänar en likvärdig skola oavsett vart de bor i kommunen.

Sverigedemokraterna: Vi som parti vill exempelvis att varje barngrupp helst inte skall överstiga fler än 15 barn i förskolan, då en viktig del i en fungerande skola är att antalet barn

per grupp inte överskrider det antal som krävs för att garantera en god omsorg och hänsyn till individens behov. Hänsynen till elevantal är viktig för oss inom all form av utbildning, hela vägen upp till vuxenutbildningen.

Det är också viktigt för oss att vi kan erbjuda en skola med god kvalitet och en bra arbetsmiljö för personalen, och då är alla aspekter av deras kringmiljö viktig. I mångt och mycket med hänsyn till våra svar här, vill vi gärna satsa på lands och glesbygdsskolor, då vi tror starkt på att skolan skall bygga på småskalighet och inte på att lägga ned mindre skolor till förmån för större sådana. När mindre skolor stängs ned på grund av bland annat tillfälliga svackor i elevunderlag, sker lätt en avflyttning av barnfamiljer, vilket gör att sannolikheten att en skola kan öppna där igen, eller att återflytt sker vid ett senare tillfälle är låg. Detta påverkar både våra skolungdomar och deras möjlighet att själva välja en skolgång som främjar deras lärande utefter deras optimala förutsättningar, och det påverkar lärares möjligheter att välja en arbetsplats de själva trivs med och föredrar att söka sig till.

Centralisering innebär enligt oss i förlängningen att man minskar valmöjligheter, i alla ändar.

Vänsterpartiet: Fördelar med mindre skolenheter är:

- närhet, vilket bl a gör att små barn inte behöver resa längre sträckor, lättare för barn att själva ta sig tryggt till skolan (färre bilar runt skolan).
- trygghet, kända ansikten, lättare upptäcka mobbning etc
- lärare som trivs att jobba på mindre skolor har det alternativet
- ofta tillgång till goda utemiljöer som närhet till skolskog och andra grönytor
- förankring i det lokala, t ex lokalhistoria, näringsliv, natur

7. Två utredningar om skolstrukturen i kommunen har genomförts de senaste åren utan att någon plan för framtiden lagts fram. Vad har ni lärt er av processen?

Centerpartiet: Den viktigaste lärdomen är att uppdraget för en sådan utredning måste vara tydligt. Det är också viktigt att när utredningen är klar måste den presenteras för samtliga partier först innan den går ut brett i media. Detta är viktigt för att om en utredning inte är bra genomförd och flera partier är av uppfattningen att utredningen skall skrotas måste det vara något som framgår från början. När den senaste utredningen presenterades kommunicerad den S-ledda majoriteten utredningen med media samtidigt som alla partier tog del av den. Det skapade en oro runt om i kommunen och det påverkar även möjligheten för oss att rekrytera legitimerade lärare till våra mindre enheter. Hade man valt att första prata med samtliga partier hade en stor del av den oron kunnat undvikas eftersom flera partier (däribland Centerpartiet) tidigt meddelade att man inte kunde ställa sig bakom utredningens förslag och att den därför skulle skrotas.

Kristdemokraterna: Vår erfarenhet är att det är förödande när målformuleringen är så riktade mot ett specifikt resultat som var fallet under den senaste skolstrukturutredningen. Eventuellt kommande utredning måste därför få en öppnare målformulering för att vi skall kunna ta utredningens slutsatser och förslag på allvar.

Moderaterna: I dagsläget finns ingen som arbetar med dessa utredningar utan de är lagda på hyllan. Lärdomen skulle kunna vara att ha mer delaktighet i processerna framöver.

Socialdemokraterna: En enig kommunstyrelse har beslutat att tillsätta en parlamentarisk grupp för att se över skolstrukturen. När rapporten presenterades beslutade en enig kommunstyrelse också att lärandenämnden, som sitter på sakkunskapen, skulle arbeta vidare med rapporten och dess förslag.

Sverigedemokraterna: Det vi har tagit med oss från dessa utredningar har varit hur stor påverkan en ändring av skolans struktur skulle ha för samhället och individen, för elever såväl som anställda. Det är en viktig verksamhet och en grundläggande funktion för att samhället skall kunna fungera och utvecklas, samtidigt som den främst skall vara till för våra barn och ungdomar i första hand. Det som gärna går förlorat i den debatten är att barn och ungdomar påverkas av alla sidoeffekter en ändring i skolans struktur har i ett samhälle, precis lika som det påverkar deras föräldrar och lärare. Analysen av hur elevers mående exempelvis påverkas av längre resor till och från skolan är ett konkret exempel på en sådan sidoeffekt. Vi har också tagit med oss hur stort kommunens upptagningsområde faktiskt är, hur olika förutsättningar det kan finnas vad gäller skolskjutsar samt tillgänglighet i kommunen, och att detta måste tas hänsyn till i framtida skolstruktur.

Något vi framförallt sett är att perspektiven gällande skolstrukturen ofta skiljer sig markant beroende på vem som tillfrågas om den. Eleverna vill ha kvar sina skolenheter, andra vill effektivisera verksamheten och avlasta personalen samt framhålla hur det bäst skall gå till, medan ekonomiska aspekter lyfts i andra sammanhang, tillgänglighet och närhet lyfts hos andra, och där kan de vara svårt att vara helt eniga om hur detta skall gå till på bästa sätt, om än alla har ungefär samma mål i slutändan: Bättre kvalitet i undervisningen för våra elever och en bättre arbetsmiljö för skolans anställda. Det vi har lärt oss av processen är att skolverksamheterna måste prioriteras långt högre, då skolorna givetvis inte är något vi vare sig kan eller borde avveckla.

Vänsterpartiet: Vi har diskuterat frågan ingående och möjliggjort för samtliga medlemmar i partiföreningen att delta. I de diskussionerna har vi varit överens om att en av sakerna vi lärt oss är att det finns inga universallösningar. Varje enskilt beslut, om behovet uppstår av sammanslagning/nedläggning belysas mångsidigt. Man behöver titta på vilka möjligheter som finns (t.ex kompetensinventering som vi beskrivit ovan eller liknande). Det går inte att generellt säga att stora skolor är bättre än små, det beror på många faktorer och det finns för- och nackdelar med båda.

En annan sak vi lärt oss är att situationen förändras, att planer därför är just planer och inte facit. T ex vet vi inte exakt var människor väljer att bosätta sig, hur många barn som kommer att födas, om stora grupper av flyktingar kommer eller var ett nytt växande företag väljer att etablera sig. Kontinuerliga uppföljningar av viktiga faktorer är väsentligt för att ha en god överblick och underlag för planering.

Naturligtvis måste elevernas rätt till en god utbildning med goda skolmiljö och utbildade lärare finnas i första rummet. Blir det för få elever (vi har i vår medlemsdialog kommit fram till att det inte finns en absolut gräns för det, utan det beror på många faktorer och behöver beaktas för varje enskild enhet), faller resultaten, är det omöjligt att få tag på lärare – ja, då behöver man tillsammans med lokalsamhället börja titta på lösningar. Någon form av "landsbygdssäkring" redan i ev förhandsdiskussioner (inte vänta med kommunikationen) men framför allt att människor som bor på en plats upplever att de är involverade i beslut som rör dem och deras liv.